

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty Andryszczyk nt.: „Ewaluacja postaw prozdrowotnych studentów wybranych uczelni z Suwałk, Grodna i Lwowa w świetle działań Programu Prozdrowotnego realizowanego w latach 2013-2016” zlecona uchwałą Rady Wydziału Nauki o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 13 grudnia 2016r. Promotorem rozprawy jest dr hab. Ewa Kleszczewska.

Przedstawiona mi do oceny dysertacja stanowi bardzo obszerne opracowanie analityczne obejmujące 260 stron standardowego wydruku komputerowego. Układ pracy typowy dla tego rozpraw z dziedziny nauk medycznych.

We wstępie obejmującym 3 rozdziały Doktorantka w sposób właściwy wprowadza w zagadnienia, które będą istotą Jej dalszych badań i analiz. Szczególnie koncentruje się na koncepcji zdrowia, zachowaniach prozdrowotnych i stylu życia w tym odżywianiu, aktywności fizycznej i radzeniu sobie ze stresem. Dyskusyjny wydaje mi się rozdział 3, który zdaniem recenzenta powinien zostać przeredagowany i wyeksponowany jako samodzielny cel badań (w obecnym układzie cel i założenia pracy stanowią zaledwie podpunkt rozdziału 3).

Cele pracy zostały przedstawione właściwie, chociaż moim zdaniem należałoby je zredagować w punktach, tak jak przy prezentowanych dalej 5 pytaniach badawczych, co byłoby bardziej czytelne. Błędem jest użycie w tym miejscu komentarza nie mającego związku z celem rozprawy.

W kolejnym 4 rozdziale rozprawy mgr M. Andryszczyk przedstawia stosowane przez siebie narzędzia badawcze, a także metody statystyczne wykorzystane do opracowania wyników badań. Na podkreślenie zasługuje wykorzystanie, przy analizach statystycznych wyników, wyrafinowanych narzędzi statystycznych, co nieczęsto ma miejsce w tego typu opracowaniach.

Wyniki badań własnych to najbardziej obszerna część rozprawy. Autorka na 120 stronach przedstawia w formie tabel i rycin uzyskane przez siebie wyniki opatrując je każdorazowo szerokim komentarzem. Lekturę tej części pracy ułatwia zamieszczony w formie aneksu spis 118 tabel, 3 ryciny, 39 wykresów oraz 3 akty prawne obszernie przytaczane w rozprawie.

Tak obszerny materiał badawczy wymagał od Doktorantki olbrzymiego nakładu pracy, również intelektualnej, z czym dała sobie doskonale radę. Wyrazem tego jest rozdział „Dyskusja”, w którym mgr M. Andryszczyk w sposób bardzo dojrzały znamionujący doskonałą znajomość zagadnień będących tematem rozprawy, a także literatury tematu poddaje analizie wyniki badań własnych. Dyskusja ściśle wiąże się z tematem i celami założonymi w rozprawie. W sposób zwięzły na 10 stronach autorka dokonała pogłębionej analizy bardzo obszernego materiału badawczego. Tą część pracy oceniam bardzo wysoko.

Rozprawę mgr M. Andryszczyk kończy 5 wnioskami, które wynikają bezpośrednio z dyskusji uzyskanych wyników. Są one kompatybilne z

założonymi celami badań i tytułem rozprawy. Zdaniem recenzenta należałoby jednak, przed wykorzystaniem ich w publikacjach, dokonać pewnej korekty (dotyczy to np. wniosku 1 i 2).

Rozprawę kończy zwarte streszczenie w j.polskim i angielskim, z których czytelnik może zorientować się co jest istotą pracy.

Piśmiennictwo, właściwie dobrane, obejmuje 204 pozycje najnowszej literatury, głównie krajowej, ale także adresy internetowe witryn związanych z tematem pracy. Autorka nie ustrzegła się jednak drobnych błędów przy cytowaniu prac. Przykładowo w poz.158 brak wydawnictwa, a w poz.169 Grodno małą literą. Uchybienia powinny zostać usunięte przy przygotowaniu pracy do druku.

Obok wymienionych wcześniej załączników Doktorantka zamieszcza również na końcu rozprawy 2 inne. Są to: „Program Prozdrowotny PWSZ w Suwałkach na lata 2013-2016”, który stał się podstawą do przygotowania recenzowanej dysertacji, a także kwestionariusz ankiety dotyczącej zagadnień żywieniowych oraz aktywności fizycznej wykorzystywanej w badaniach oraz ankietę ewaluacyjną dotyczącą postaw prozdrowotnych badanych studentów. Ostatni załącznik to szczegółowy harmonogram przeprowadzonych działań w ramach przyjętego programu.

Reasumując pragnę stwierdzić, że przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska na stopień dr n. o zdr. mgr Małgorzaty Andryszczk nt.: „Ewaluacja postaw prozdrowotnych studentów wybranych uczelni z Suwałk, Grodna i Lwowa w świetle działań Programu Prozdrowotnego realizowanego w latach 2013-2016” wykonana pod kierunkiem dr hab. Ewy Kleszczewskiej w pełni spełnia wymogi stawiane dysertacjom na stopień dr nauk o zdrowiu. Jest ona napisana ładnym językiem oraz jest bez zarzutu pod względem edytorskim. Drobne uwagi, które wcześniej poczyniłem, mają charakter porządkujący i nie kwestionują wartości pracy. Stanowi ona, zdaniem recenzenta, dojrzałe opracowanie naukowe mające walory poznawcze mogące również znaleźć zastosowanie praktyczne w profilaktyce, a także w działaniach promocyjnych, w tym także prowadzonych długofalowo. Uważam, że uzyskane wyniki badań powinny być impulsem do dalszych badań epidemiologicznych obejmujących znacznie większą populację. Zagadnienie to stanowi nie tylko ważny problem medyczny ale również społeczny. Szczególnie istotne wydaje się podjęcie tematyki prozdrowotnej w aspekcie pogranicza polsko – białorusko - ukraińskiego. Wyrażam uznanie dla Doktorantki oraz Promotora za podjęcie tego problemu jako tematu dysertacji doktorskiej. Mieszczą się one w pełni w dziedzinie nauki o zdrowiu.

W związku z powyższym uzasadnieniem zwracam się do Wysokiej Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o dopuszczenie mgr Małgorzaty Andryszczyk do dalszych etapów przewodu doktorskiego w dziedzinie nauk o zdrowiu.

Białystok 27.12.2016

Prof. dr hab. n. med. Jan Karczewski